

Rozwiązywanie problemów wychowawczych i organizowanie współpracy z rodzicami

25 grudnia 2025

praca podyplomowa z początku wieku

Pierwsze odrębne szkolenie dla dyrektorów gimnazjów, w zakresie profilaktyki przeprowadzone było 1.XII.1999 r. przez pełnomocnika wojewody ds. zapobiegania narkomanii.

W wyniku badań ankietowych przeprowadzonych wśród dyrektorów gimnazjów oraz na podstawie ogólnych wniosków ze sprawowanego nadzoru, wynikła konieczność wprowadzenia działań dotyczących organizowania pomocy w obszarze profilaktyki i wychowania.

Wykorzystałyśmy wskazanie dyrektorów na poradnię psychologiczno-pedagogiczną jako instytucję mogącą wspomagać szkoły w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, zatem szkolenie w tym zakresie przeprowadziły pracownice Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Zawierciu: Bożena Gwizdek i Elżbieta Sołtys.

Celem ogólnym szkolenia było: *zакtywizowanie dyrektorów gimnazjów do podejmowania działań profilaktycznych w szkole oraz przygotowanie do podjęcia współpracy z rodzicami.*

W trakcie szkolenia, prowadzonego metodami aktywnymi, analizowano zagadnienia :

- zadania nauczycieli i szkoły w rozwijaniu współuczestnictwa rodziców w edukacji
- prawa rodziców w oparciu o przepisy
- rola rodziców w tworzeniu programu wychowawczego szkoły
- dlaczego dotychczasowy system współpracy z rodzicami

jest mało skuteczny ?

- co szkoła może zrobić dla rodziców ?

Cel szkolenia został zrealizowany. Dyrektorzy gimnazjów wyrazili w ankietach ewaluacyjnych, duże zadowolenie z przeprowadzonej tematyki warsztatów, wskazali na potrzebę prowadzenia w swoich szkołach szkoleń rad pedagogicznych na temat "Rodzice w szkole". Dyrektorzy zgłosili gotowość do wdrożenia proponowanego gimnazjalnego projektu profilaktyczno-wychowawczego. Ponadto podkreślili, iż chcieliby pogłębić i szerzej omówić następujące tematy :

- Pedagogizacja rodziców na zebraniach klasowych, współpraca szkoły z rodzicami (szkolenia rad pedagogicznych),
- Praca wychowawcy z klasą,
- Tworzenie szkolnych programów wychowawczych.

Po zakończonym szkoleniu dyrektorzy otrzymali od nas wykaz podstawowych terminów związanych z reformą systemu edukacji, który opracowałyśmy na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów prawa oświatowego i materiałów informacyjnych z Ministerstwa Edukacji Narodowej.[22](#)

Rozwiązywanie problemów wychowawczych i organizowanie współpracy z rodzicami

Rozwiązywanie problemów wychowawczych w środowisku szkolnym stanowi jedno z fundamentalnych zadań pedagogiki praktycznej i teorii wychowania. Szkoła jako instytucja społeczna pełni funkcję nie tylko dydaktyczną, lecz również wychowawczą i opiekuńczą, co oznacza, że nauczyciele oraz specjaliści szkolni są zobowiązani do reagowania na trudności rozwojowe, emocjonalne i społeczne uczniów. Problemy wychowawcze mogą przybierać różnorodne formy, począwszy od pojedynczych zachowań niezgodnych z normami szkolnymi, aż po utrwalone wzorce funkcjonowania, które zakłócają proces edukacyjny i relacje społeczne. Ich skuteczne rozwiązywanie wymaga

pogłębionej refleksji pedagogicznej oraz umiejętności łączenia teorii z praktyką.

Współczesna pedagogika podkreśla, że problemy wychowawcze nie powinny być rozpatrywane wyłącznie w kategoriach winy czy nieposłuszeństwa ucznia. Coraz częściej zwraca się uwagę na ich wieloczynnikowe uwarunkowania, obejmujące zarówno indywidualne cechy dziecka, jak i wpływy środowiskowe, rodzinne oraz rówieśnicze. Takie podejście sprzyja odejściu od modelu represyjnego na rzecz działań wspierających i naprawczych. Nauczyciel staje się w tym ujęciu nie tylko egzekutorem norm, lecz przede wszystkim diagnostą i mediatorem, którego zadaniem jest pomoc uczniowi w zrozumieniu własnych zachowań i konsekwencji z nich wynikających.

Istotnym elementem procesu rozwiązywania problemów wychowawczych jest rzetelna diagnoza pedagogiczna. Diagnoza ta nie ogranicza się do obserwacji zachowań problemowych, lecz obejmuje analizę ich przyczyn oraz kontekstu, w jakim się pojawiają. Pedagogika akcentuje konieczność uwzględniania czynników emocjonalnych, takich jak poziom poczucia bezpieczeństwa ucznia, jego relacje z rówieśnikami oraz doświadczenia szkolne i pozaszkolne. Tylko pogłębione rozpoznanie sytuacji wychowawczej pozwala na dobór adekwatnych metod oddziaływania, które będą skuteczne i jednocześnie respektujące podmiotowość dziecka.

Rozwiązywanie problemów wychowawczych w szkole wymaga również konsekwencji i spójności działań podejmowanych przez wszystkich nauczycieli. Brak jednolitych zasad postępowania może prowadzić do dezorientacji uczniów oraz osłabienia autorytetu szkoły. Z perspektywy pedagogicznej szczególnie ważne jest, aby normy i reguły obowiązujące w szkole były jasno komunikowane, zrozumiałe i akceptowane przez społeczność szkolną. Wówczas interwencje wychowawcze nie są postrzegane jako arbitralne, lecz jako element wspólnego systemu wartości i zasad.

Nieodłącznym aspektem skutecznego rozwiązywania problemów wychowawczych jest współpraca szkoły z rodzicami. Rodzina stanowi bowiem podstawowe środowisko wychowawcze dziecka, a oddziaływania szkolne nie mogą być skuteczne bez uwzględnienia tego kontekstu. Pedagogika wskazuje, że szkoła i dom rodzinny powinny tworzyć spójny system oddziaływań, oparty na wspólnych celach wychowawczych oraz wzajemnym zaufaniu. Brak porozumienia między tymi środowiskami może prowadzić do pogłębiania trudności wychowawczych i obniżenia efektywności podejmowanych działań.

Organizowanie współpracy z rodzicami wymaga od szkoły świadomego i systematycznego podejścia. Kontakty z rodzicami nie powinny ograniczać się wyłącznie do przekazywania informacji o trudnościach czy niepowodzeniach ucznia. Pedagogika podkreśla znaczenie budowania relacji opartych na dialogu, w których rodzice są postrzegani jako partnerzy w procesie wychowania, a nie jedynie jako adresaci uwag czy zaleceń. Taka postawa sprzyja większemu zaangażowaniu rodziców oraz wzmacnia ich odpowiedzialność za współpracę ze szkołą.

Ważnym elementem współpracy z rodzicami jest wzajemne zrozumienie ról i kompetencji obu stron. Nauczyciele dysponują wiedzą pedagogiczną oraz doświadczeniem w pracy z grupą dzieci i młodzieży, natomiast rodzice posiadają unikalną wiedzę o swoim dziecku, jego potrzebach, przeżyciach i funkcjonowaniu w środowisku domowym. Pedagogiczne podejście do współpracy zakłada wykorzystanie tych zasobów w sposób komplementarny, tak aby wspólnie wypracowywać strategie radzenia sobie z problemami wychowawczymi.

W literaturze pedagogicznej zwraca się uwagę na znaczenie komunikacji w relacjach szkoła–rodzina. Sposób przekazywania informacji o trudnościach wychowawczych ma istotny wpływ na postawę rodziców oraz ich gotowość do współdziałania. Komunikacja oparta na oskarżeniach i ocenach sprzyja postawom obronnym i konfliktom, natomiast dialog oparty na faktach, empatii i wspólnym poszukiwaniu rozwiązań zwiększa szanse na

skuteczną interwencję wychowawczą. W tym kontekście kompetencje komunikacyjne nauczycieli stanowią istotny element ich profesjonalizmu pedagogicznego.

Rozwiązywanie problemów wychowawczych oraz organizowanie współpracy z rodzicami coraz częściej wpisuje się w działania zespołowe podejmowane w szkole. Pedagodzy szkolni, psycholodzy oraz wychowawcy klas współdziałają w celu opracowania spójnych strategii wsparcia ucznia. Takie podejście odpowiada współczesnym koncepcjom pedagogiki inkluzyjnej, które zakładają kompleksowe wsparcie rozwoju dziecka z uwzględnieniem jego indywidualnych potrzeb. Współpraca z rodzicami staje się w tym ujęciu elementem szerszego systemu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Istotnym wyzwaniem dla szkoły pozostaje również angażowanie rodziców, którzy z różnych powodów wykazują niską aktywność we współpracy z placówką. Pedagogika wskazuje, że przyczyną takiej postawy mogą być wcześniejsze negatywne doświadczenia edukacyjne, brak zaufania do instytucji szkoły lub trudna sytuacja życiowa rodziny. W takich przypadkach szczególnego znaczenia nabiera indywidualne podejście oraz cierpliwość w budowaniu relacji. Skuteczna współpraca z rodzicami nie jest procesem jednorazowym, lecz długofalowym działaniem wymagającym konsekwencji i zaangażowania.

W kontekście współczesnych przemian społecznych i kulturowych rola szkoły w rozwiązywaniu problemów wychowawczych ulega dalszemu rozszerzeniu. Coraz częściej oczekuje się od niej nie tylko reagowania na trudności, lecz także prowadzenia działań profilaktycznych i wspierających kompetencje wychowawcze rodziców. Z perspektywy pedagogicznej takie podejście sprzyja wzmocnieniu potencjału rodziny oraz zapobieganiu eskalacji problemów wychowawczych. Organizowanie współpracy z rodzicami staje się wówczas elementem szerszej strategii budowania wspólnoty wychowawczej.

Rozwiązywanie problemów wychowawczych i organizowanie

współpracy z rodzicami stanowi jeden z kluczowych obszarów działalności szkoły. Pedagogika jednoznacznie wskazuje, że skuteczność oddziaływań wychowawczych zależy od jakości relacji między wszystkimi podmiotami procesu edukacyjnego. Szkoła, która potrafi budować partnerską współpracę z rodzicami, zyskuje realne możliwości wspierania rozwoju ucznia oraz tworzenia spójnego środowiska wychowawczego. W tym sensie współpraca ta nie jest dodatkiem do pracy pedagogicznej, lecz jej integralnym i niezbędnym elementem.

---

[22](#) Załącznik nr 12

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki, to polecamy serwis [pisanie prac z pedagogiki](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac.